

3379
21.03.13

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τους κ.κ. υπουργούς Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Τουρισμού

Θέμα: «Πρόταση ανάδειξης σπηλαίου Καταφύκι, Δρυοπίδας Κύθνου»

Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. Νικόλαος Συρμαλένιος καταθέτει αναφορά το έγγραφο του Δήμου Κύθνου με την πρόταση για την ανάδειξη του σπηλαίου Καταφύκι, Δρυοπίδας Κύθνου. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι «Με δεδομένες τις ισχνές οικονομικές δυνατότητες του Δήμου Κύθνου είναι σαφές ότι η ανάδειξη του σπηλαίου Καταφύκι Δρυοπίδας που αξιολογείται ως μοναδικό στην κατηγορία του σε όλη την Ελλάδα εξαρτάται αποκλειστικά από το ενδιαφέρον της πολιτείας. Στη βάση αυτή ζητάμε τη χρηματοδότηση του έργου από κρατικά κονδύλια ή την ένταξη του σε ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης.

Επισυνάπτεται το έγγραφο

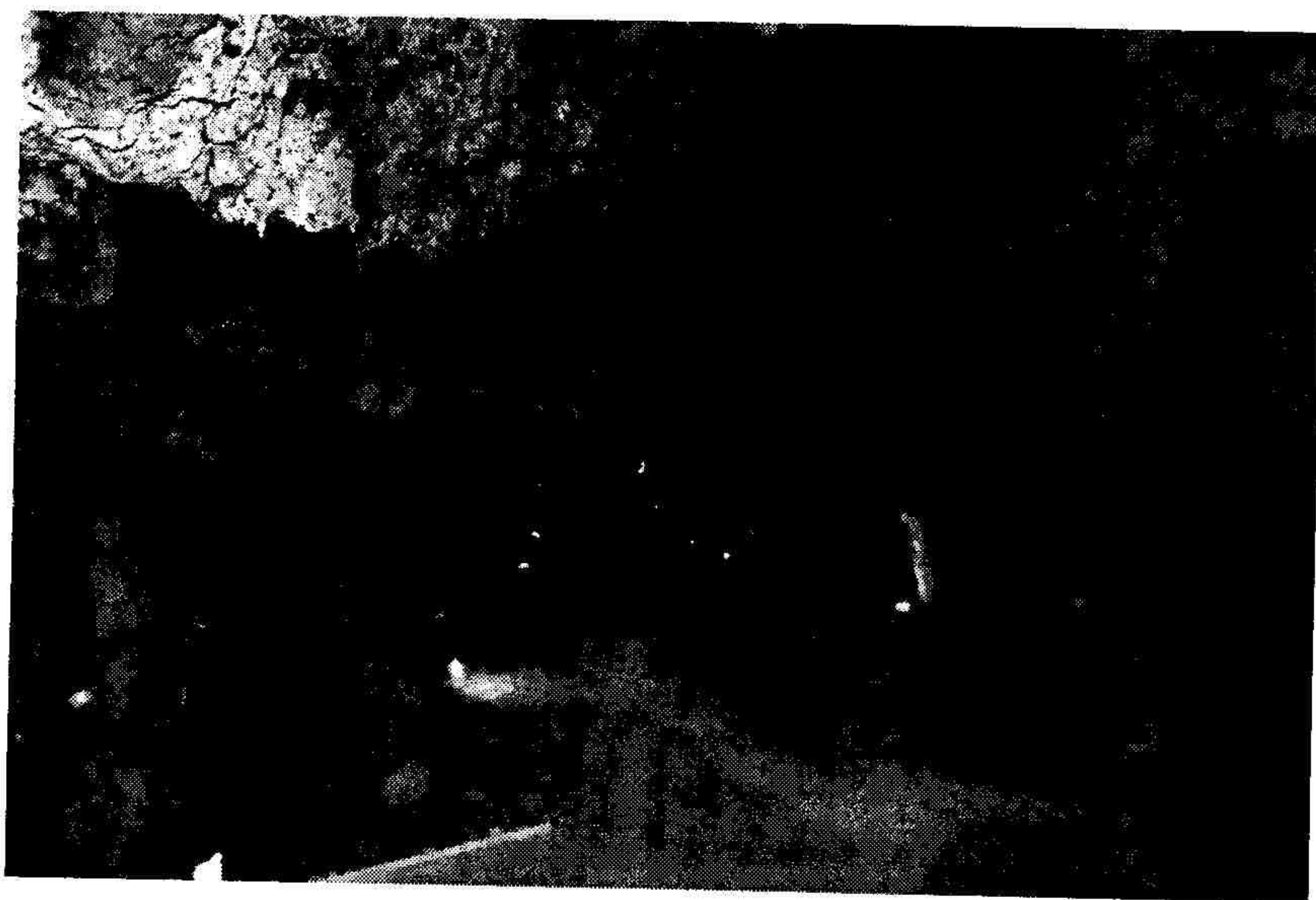
Παρακαλούμε για την απάντηση και τις ενέργειές σας και να μας ενημερώσετε σχετικά.

Αθήνα, 12.03.2013

Ο καταθέτων Βουλευτής

Νικόλαος Συρμαλένιος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙ ΔΡΥΟΠΙΔΑΣ ΚΥΘΝΟΥ

Σε ένα μυστηριώδες συναπάντημα της ιστορίας με το φυσικό κάλλος, βρίσκεται μυστικά προφυλαγμένο στην καρδιά της γης το σπήλαιο Καταφύκι. Το σπήλαιο βρίσκεται στο νότιο άκρο της Δρυοπίδας Κύθνου, ενός από τους πιο όμορφους οικισμούς των Κυκλάδων, σε υψόμετρο περίπου 190 μέτρων. Η Δρυοπίδα θεωρείται ότι είναι χτισμένη σε μια λεκάνη που πιθανόν να αποτελούσε λίμνη σε οροπέδιο, γεγονός που εξηγεί και το όνομα Σύλλακας, που είχε το χωριό μέχρι το 1833. Το σπήλαιο, κατά την περιηγητή J. Th. Bent οφείλει την ύπαρξη του στην έκπλυση του βουνού μέσω μιας δυνατής καταρροής νερού. Θεωρείται πιθανόν οι πρώτοι κάτοικοι του χωριού να διάλεξαν τη συγκεκριμένη περιοχή λόγω της παρουσίας του σπηλαίου εκεί, καθώς τους εξασφάλιζε έναν πολύ μεγάλο και με σταθερή θερμοκρασία αποθηκευτικό χώρο για τη φύλαξη γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, αλλά φαίνεται πως συνέβαλλε και στην υδροδότηση της Δρυοπίδας λόγω του νερού που υπήρχε εκεί. Όπως καταδεικνύει και το όνομα του (Καταφύκι), το σπήλαιο αποτέλεσε σε διάφορες ιστορικές στιγμές καταφύγιο για τους κατοίκους του νησιού προκειμένου να προφυλαχθούν από τις εκάστοτε εχθρικές επιθέσεις που δέχθηκαν από Φράγκους, Τούρκους και άλλους επιδρομείς. Υποστηρίζεται μάλιστα πως το σπήλαιο είχε συνδεθεί και με θρησκευτικές τελετουργίες του νησιού, καθώς σύμφωνα με γραπτές πηγές, μετά την Ανάσταση γλεντούσαν και χόρευαν στη "μεγάλη πλατεία" του σπηλαίου οι κάτοι-

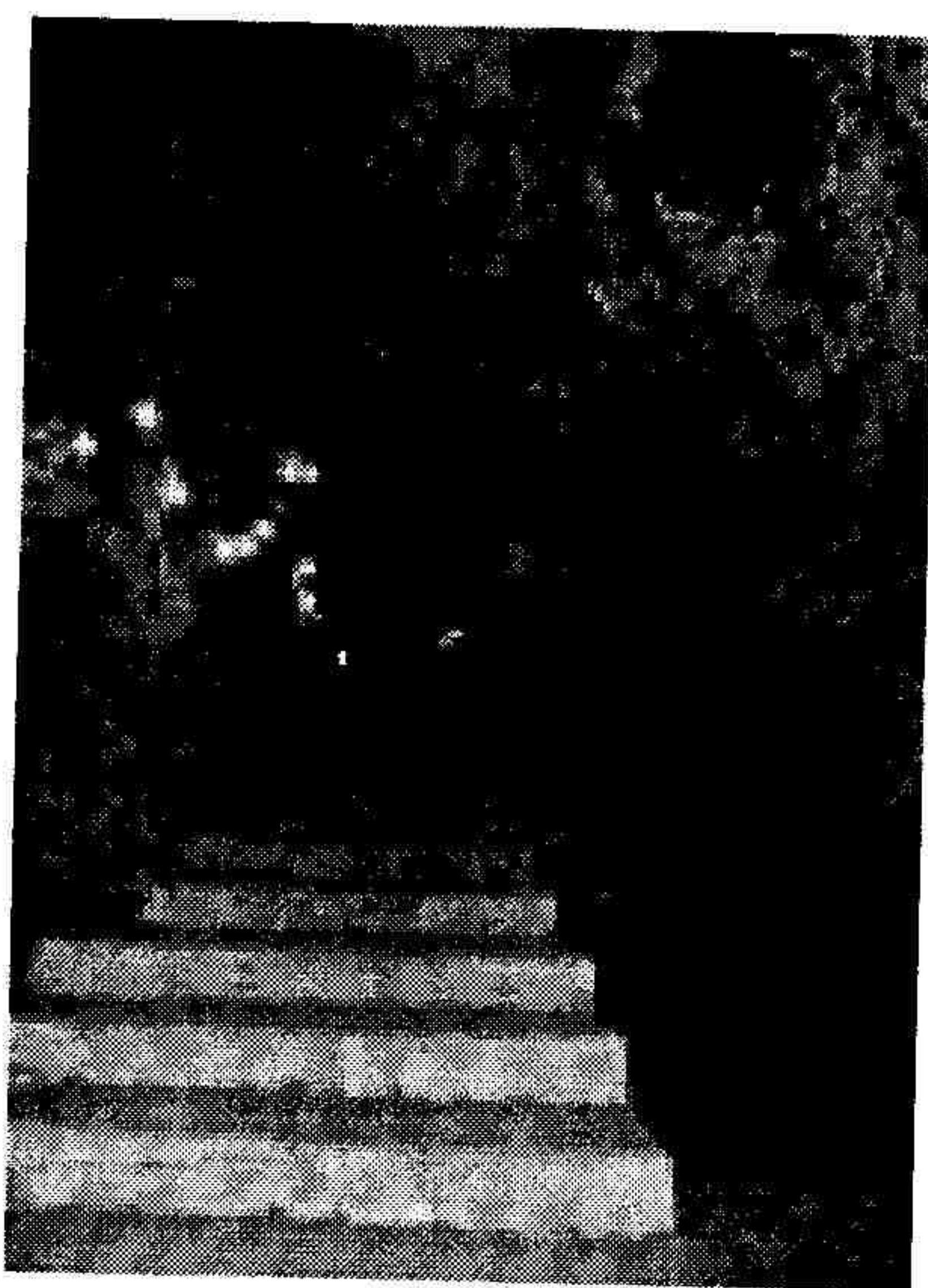
κοι του χωριού. Αυτό όμως που το σημάδεψε ανεξίτηλα στις συνειδήσεις των κατοίκων του νησιού είναι πως για πολλά χρόνια χρησιμοποιήθηκε ως ορυχείο. Όπως αναφέρουν ιστορικές πηγές, το Κατάφύκι απ' την αρχαιότητα κιόλας, πολύ πιθανόν, να χρησιμοποιούνταν ως ορυχείο, καθώς την ίδια εποχή υπήρχαν πολλά ορυχεία μετάλλου στην Κύθνο. Υπάρχουν αναφορές ότι ήδη από το 1835 είχε ξεκινήσει η εξόρυξη του σιδήρου, ενώ σε νεότερα χρόνια απ' το 1910 ως το 1940 ξένες μεταλλευτικές εταιρείες το χρησιμοποιούσαν για την εξαγωγή του σιδήρου.

Το βασικότερο χαρακτηριστικό του σπηλαίου είναι ότι αποτελεί ένα ιδιαίτερο και εντυπωσιακό συνονθύλευμα φυσικών στοών και τεχνητών ανοιγμάτων. Το φυσικό μέρος του σπηλαίου δημιουργήθηκε από υπόγειο χείμαρρο (που εικάζεται ότι διέτρεχε το σπήλαιο) ο οποίος έχει λαξεύσει τα υπόγεια τοιχώματα με απaráμιλλη καλλιτεχνική δεξιοτεχνία, ενώ το τεχνητό μέρος δημιουργήθηκε για τις ανάγκες εξόρυξης σιδήρου. Με αυτό τον τρόπο δικαιολογούνται και οι πολυάριθμες διακλαδώσεις, είτε φυσικές, είτε τεχνητές, που εμφανίζονται σε όλη την έκταση του σπηλαίου. Οι διάδρομοι του σπηλαίου έχουν μήκος 600μ, η έκταση που καλύπτουν είναι περίπου 3.500 τ.μ, ενώ η θερμοκρασία του είναι μόνιμα στους 17 οC. Περίπου 10 μέτρα από την κεντρική είσοδο του, βρίσκεται η λεγόμενη "μικρή πλατεία" ή "μικρή πιάτσα" ενώ, λίγο παρακάτω είναι η "μεγάλη πλατεία" ή "μεγάλη πιάτσα", σύμφωνα με τις ονομασίες που μας κληροδότησαν οι

παλαιότεροι. Δεξιά από αυτά τα σημεία ορθώνονται επιβλητικά μια σειρά από φυσικούς διαδρόμους. Αυτά τα ρήγματα είναι αποτέλεσμα γεωλογικών διαδικασιών και συγκεκριμένα της καρστικοποίησης των μαρμάρων. Οι πλευρές των ρηγμάτων είναι σχεδόν κατακόρυφες, το πλάτος τους δεν ξεπερνάει το ένα μέτρο ενώ η υφή, η μορφή καθώς και η συνολική διαμόρφωση των πετρωμάτων καταμαρτυρά το άφταστο εύρος της ευφυΐας της φύσης. Χαρακτηριστικό δε είναι ότι οι δύο τελευταίοι διάδρομοι επικοινωνούν με την "αίθουσα σταλακτιτών". Η "αίθουσα σταλακτιτών" είναι ίσως το πιο όμορφο θέαμα του επισκέψιμου μέρους του σπηλαίου. Οι διαστάσεις της είναι 25X17 μέτρα ενώ έπειτα από κατολισθήσεις το δάπεδο της αίθουσας έχει καλυφθεί από όγκους μαρμάρων πάνω στα οποία έχουν σχηματιστεί σταλαγμίτες, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι κατολισθήσεις αυτές έγιναν σε πολύ παλιές περιόδους. Στην οροφή της αίθουσας υπάρχουν μαστοειδείς πολύχρωμοι σταλακτίτες με πολύ εντυπωσιακά σχήματα. Σε αυτούς τους σταλακτίτες έχουν δοθεί ιδιαίτερα αντιπροσωπευτικές ονομασίες και συγκεκριμένα "μέδουσα" ή "πολυέλαιος" ή "χταπόδι", "αρκουδάκι" και "έμβρυο" ενώ ο επιβλητικός σταλαγμίτης έχει πάρει το όνομα «Πύργος της Βαβέλ». Ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς είναι η δεξιά πλευρά της αίθουσας που απαρτίζεται από λεπτά φύλλα (σαν λεπίδες) ασβεστόλιθου και σιδηρομεταλλεύματος λαξευμένα έντεχνα από τη ροή του νερού. Συνεχίζοντας στον κεντρικό άξονα, το σπήλαιο καταλήγει σε έναν φυσικό διάδρομο που φτάνει στο νότιο τέλος του. Επιστρέφοντας από το νότιο τέλος προς τα δεξιά υπάρχει "κρυμμένος" ένας δαιδαλώδης διάδρομος με διάφορα και ποικίλα σχήματα. Έπειτα παρουσιάζεται ένα μικρό επίπεδο ύψωμα, δεξιά του οποίου υπάρχει ένα βαθύ και επικίνδυνο βάραθρο. Σε απόσταση 20 περίπου μέτρων από το ύψωμα (δεξιά καθώς προχωράμε) υπάρχει ένα ανηφορικό άνοιγμα που οδηγεί σε έναν χώρο όπου για άλλη μια φορά η φύση μας χαρίζει απλόχερα μια απ' τις πιο δημιουργικές στιγμές της. Βυθισμένο μέσα στα πετρώματα και περίτεχνα σκαλισμένο ανάμεσα σε σταλακτίτες και σταλαγμίτες ξεπροβάλλει το "γουρνάκι". Το νερό μέσα απ' τη γούρνα κυλά εδώ και χρόνια με τον ίδιο νωχελικό μα αρμονικό ρυθμό, δημιουργώντας ήχους απόλυτης κατανυκτικής ηρεμίας και εικόνες που χαράζουν για πάντα τη σκέψη όσων αντικρίζουν αυτό το θέαμα.

Αριστερά τώρα της στοάς που οδηγεί στο "γουρνάκι" υπάρχει μια άλλη, τεχνητή και πολύ βαθιά στοά η οποία έχει μήκος περίπου 2 χιλιόμετρα, οδηγώντας σε μια έξοδο που βρίσκεται στην περιοχή Κύνιδος ή Πιαδάκια. Αυτή η στοά χρησίμευε για τις μεταλλευτικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα στο σπήλαιο, γεγονός που το αποδεικνύουν και τα εναπομείναντα καρότσια, συρματόσκοινα και τα άλλα εργαλεία εντός της στοάς. Ακριβώς μπροστά από την είσοδο της στοάς υπάρχει το άνοιγμα που οδηγεί προς το βόρειο τέλος του σπηλαίου, ενώ αριστερά προς τα πίσω εμφανίζεται κι άλλο ένα άνοιγμα που αυτή τη φορά οδηγεί στο αρχικό σημείο ολοκληρώνοντας έτσι την κυκλική διαδρομή.

Τον Οκτώβρη του 1999 υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Δήμου Κύθνου, της Αναπτυξιακής εταιρείας Κυκλάδων και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με σκοπό την εκπόνηση της μελέτης του έργου «Συνολική ανάδειξη σπηλαίου Καταφύκι Δρυοπίδας Κύθνου». Τον Απρίλιο του 2000 επιτεύχθηκε η θεώρηση της μελέτης μαζί με όλες τις σχετικές αδειοδοτήσεις και σύμφωνα με τη μελέτη αυτή ο προϋπολογισμός του έργου διαμορφώθηκε στο ποσό των 211.000.000 δρχ δηλαδή 619.222,30 €. Στη συνέχεια το έργο εντάχθηκε στο πρόγραμμα «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στα νησιά τρίτης ταχύτητας» με προϋπολογισμό 70.000.000 δρχ δηλαδή 205.429,2ευρώ. Η εκτέλεση των εργασιών ξεκίνησε στα τέλη του 2000 αλλά δυστυχώς το έργο δεν ολοκληρώθηκε λόγω έλλειψης της αναγκαίας χρηματοδότησης

Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί οι εξής εργασίες:

1.- Εκσκαφές διά χειρός εντός και εκτός σπηλαίου.

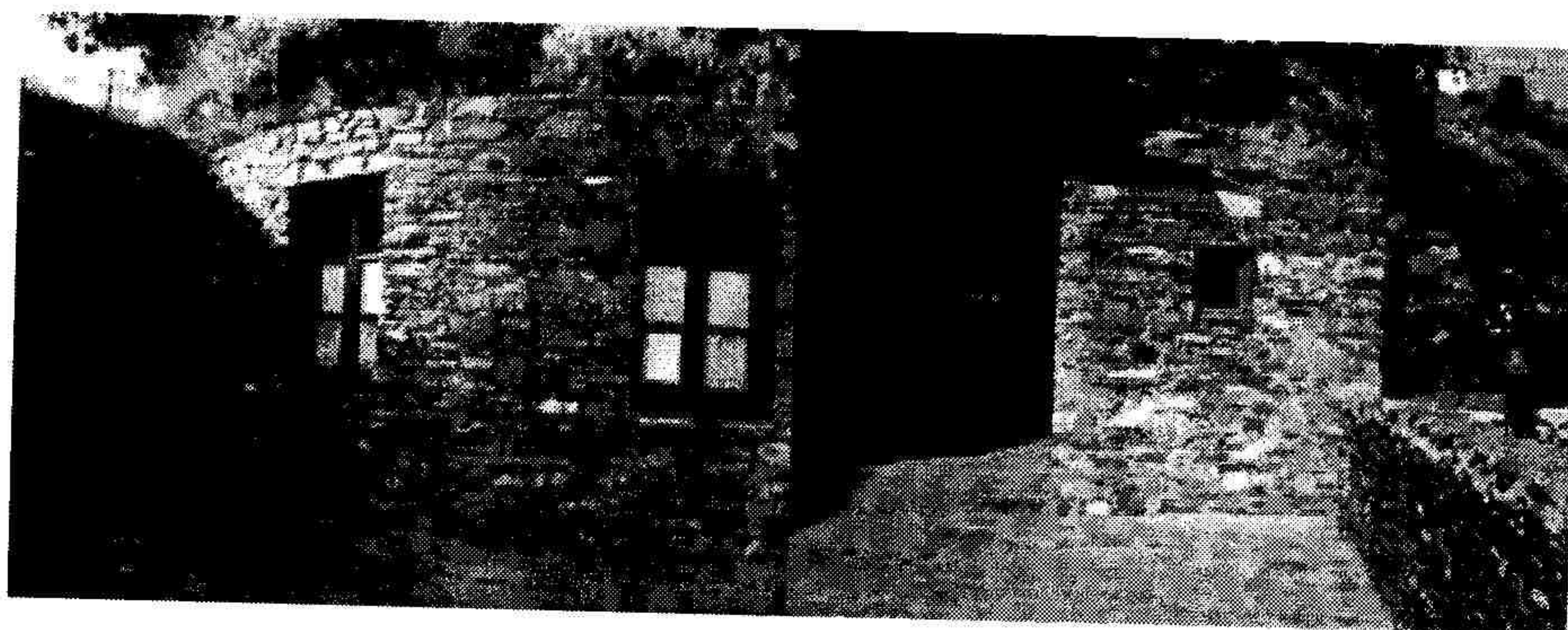
2.- Καθαιρέσεις λιθοδομών καθώς και επανακατασκευή τους σε λιθοδομές οι οποίες ήταν απαραίτητο να μετακινηθούν στον περιβάλλοντα χώρο.

3.- Διαστρώσεις –διαμορφώσεις εντός και εκτός σπηλαίου

4.- Έχει κατασκευαστεί το κτίριο του εκδοτηρίου καθώς και το κτίριο των WC.

5.- Έχει κατασκευαστεί τοίχος αντιστήριξης με επένδυση λιθοδομής.

6.- Επίσης έχουν κατασκευαστεί σκάλες εισόδου και εξόδου για την πρόσβαση στο χώρο του Σπηλαίου.

Οι εργασίες που υπολείπονται είναι οι εξής:

1.- Κατασκευή επιχρισμάτων των κτιρίων όπως και η κατασκευή των κουφωμάτων τους καθώς και οι χρωματισμοί των κτιρίων και οι ελαιοχρωματισμοί των κουφωμάτων.

2.- Ηλεκτροφωτισμός όλου του σπηλαίου

3.-Τελική διαμόρφωση της εισόδου στον περιβάλλοντα χώρο του σπηλαίου σύμφωνα με την μελέτη .

4.-Υπολειπόμενα τοιχεία αντιστήριξης εντός του Σπηλαίου.

5.- Ξύλινα καθίσματα στον περιβάλλοντα χώρο.

6.- Κιγκλιδώματα εξ ανοξείδωτου χάλυβα που θα τοποθετηθούν στις σκάλες που έχουν κατασκευαστεί.

Το ποσόν που απαιτείται για τη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου σύμφωνα με τη προαναφερθείσα εγκεκριμένη μελέτη, διαμορφώνεται στα 476.309,54 €

Με δεδομένες τις ισχνές οικονομικές δυνατότητες του Δήμου Κύθνου είναι σαφές ότι η ανάδειξη του Σπηλαίου Καταφίκι Δρυοπίδας, που αξιολογείται ως ΜΟΝΑΔΙΚΟ στη κατηγορία του σε όλη την Ελλάδα, εξαρτάται αποκλειστικά από το ενδιαφέρον της Πολιτείας

Στη βάση αυτή ζητάμε τη χρηματοδότηση του έργου από την από κρατικά κονδύλια ή την ένταξή του σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα Χρηματοδότησης